

Mänskliga rättigheter & demokrati

Skånepanelen

Innehåll

Om Skånepanelen	s. 3
Om undersökningen	s. 4
Sammanfattning	s. 5
Om respondenterna	s. 6
Resultat	s. 7

Om Skånepanelen

Bakgrund och syfte

Skånepanelen är en webbaserad medborgarpanel bestående av drygt 10 000 personer som regelbundet deltar i enkäter via nätet. Syftet är att få större insikt om medborgarnas kunskaper om, förväntningar på och attityder till de verksamheter som Region Skåne ansvarar för.

Rekryteringsmetod

Panelen startades år 2013 då 3 700 panelister rekryterades via ett utskick till ett obundet slumpmässigt urval av medborgare. Panelens sammansättning ses över årligen för att utvärdera dess representativitet sett till målgruppen. Tilläggsrekryteringar har genomförts 2017, 2020 och 2022.

Representativitet

Panelen ska spegla Skånes befolkning från och med 16 år avseende kön, ålder och region. Resultaten från specifika undersökningar viktas utifrån dessa variabler för att spegla den verkliga fördelningen bland befolkningen i Skåne avseende dessa faktorer. Övriga bakgrundsfaktorer som ej tas hänsyn till i viktningen, men som är viktiga att känna till är utbildningsnivå, där panelen har god representativitet sett till målpopulationen, samt födelseland där personer födda i annat land än Sverige är underrepresenterade.

Om undersökningen

Bakgrund och syfte

Denna omgång av Skånepanelen har syftat till att ta reda på hur skåningarna ser på mänskliga rättigheter och demokrati, samt hur de uppfattar regionens ansvar inom dessa områden.

Genomförande

Undersökningen har genomförts mellan 21 november och 19 december 2025 av Institutet för kvalitetsindikatorer (Indikator).

Metod

Målgruppen för undersökningen är personer bosatta i Skåne, som är 16 år eller äldre. Urvalet är medlemmarna i Region Skånes webbpanel – Skånepanelen som består av drygt 10 000 personer. Enkäten skickades ut till 2 986 respondenter. 1 135 respondenter har besvarat hela enkäten och 1 141 respondenter har besvarat delar av enkäten.

Datainsamlingen genomfördes med en webbenkät till vilken pändeltagarna fick en inbjudan att delta via e-post. Tre påminnelser skickades ut under fältperioden. Svarfrekvensen var 38% (baserat på utskickade enkäter) och en korrigerad svarfrekvens på 41% där bortfallet är borträknat. Bortfallet består av personer som varit okontaktbara, det vill säga där mejladresserna varit ogiltiga eller att respondenterna avanmält sig från Skånepanelen efter att undersökningen startat.

Enkät

Enkäten omfattade 25 frågor och tog i genomsnitt 7 minuter att genomföra. En del av enkätens frågor var filterfrågor, vilket innebär att alla respondenter inte fick besvara samtliga frågor.

Analys

Resultaten presenteras med diagram och text på övergripande nivå samt nedbrutet per analysgrupp där analysen visar på skillnader och mönster bland de respondenter som uttryckt en åsikt. I texterna till diagrammen framhålls de resultat på nedbrytningarna som är statistiskt signifikant högre än totalresultatet. Resultatet har viktats på regiondel, kön och ålder för att bättre spegla den verkliga fördelningen bland befolkningen i Skåne avseende dessa faktorer.

Signifikanta skillnader redovisas i dataetiketterna till diagrammen. Andelar med **blå** text innebär att det är en signifikant högre andel från aktuell grupp som valt ett svarsalternativ medan andelar med **röd** text innebär att signifikant färre valt ett svarsalternativ. Det innebär att det är en skillnad som kan säkerställas statistiskt med 95% konfidensnivå.

Rapporten

Resultaten presenteras med diagram och text på övergripande nivå samt nedbrutet per analysgrupp där analysen visar på skillnader och mönster bland de respondenter som uttryckt en åsikt.

Kontaktpersoner

Kontaktperson Indikator:

Simon Nygren Greus, Projektledare

Kontaktpersoner Region Skåne:

Tamas Krizsan, Demokratienheten, Kulturförvaltningen

Micaela Nilsson, Regional strateg för barns rättigheter

Fanny Davidsson, Strateg mänskliga rättigheter

Sammanfattning

Omkring 8 av 10 är politiskt intresserade och en lika stor andel uppger att de har ganska eller mycket stor tillit till demokratin. Däremot tror en majoritet att politiker sällan eller inte alls tar till sig medborgarnas synpunkter.

Åsikterna är ganska delade om i hur stor utsträckningen demokratin i Sverige är hotad, men en mycket stor majoritet svarar att demokratin i väldigt stor utsträckning är värd att försvara.

Omkring 8 av 10 känner till sina mänskliga rättigheter ganska eller mycket väl, och det är 6 av 10 som upplever att det finns mänskliga rättigheter som idag är hotade i Sverige.

Omkring 6 av 10 upplever att det finns mänskliga rättigheter som är hotade i Sverige. De rättigheter som upplevs vara mest hotade är frihet från hat, hot och våld, frihet från diskriminering och yttrandefrihet.

Hälso- och sjukvård sticker ut som det regionala ansvarsområde inom vilket störst andel respondenterna upplevt rättighetskränkningar. De flesta svarar dock att de inte upplevt något sådant.

Strax över 2 av 10 uppger att de haft anledning att klaga eller lämna in synpunkter till regionen. Bland dessa har 4 av 10 lämnat in ett klagomål och av dessa säger sig 4 av 10 ha fått hjälp med sitt ärende.

Om respondenterna

Antal		
Åldersgrupp		
18-29 år	6%	73
30-44 år	18%	207
45-59 år	28%	318
60-69 år	20%	228
70 år eller äldre	27%	312
Antal		1 138
Kön		
K	50%	570
M	50%	564
Antal		1 134

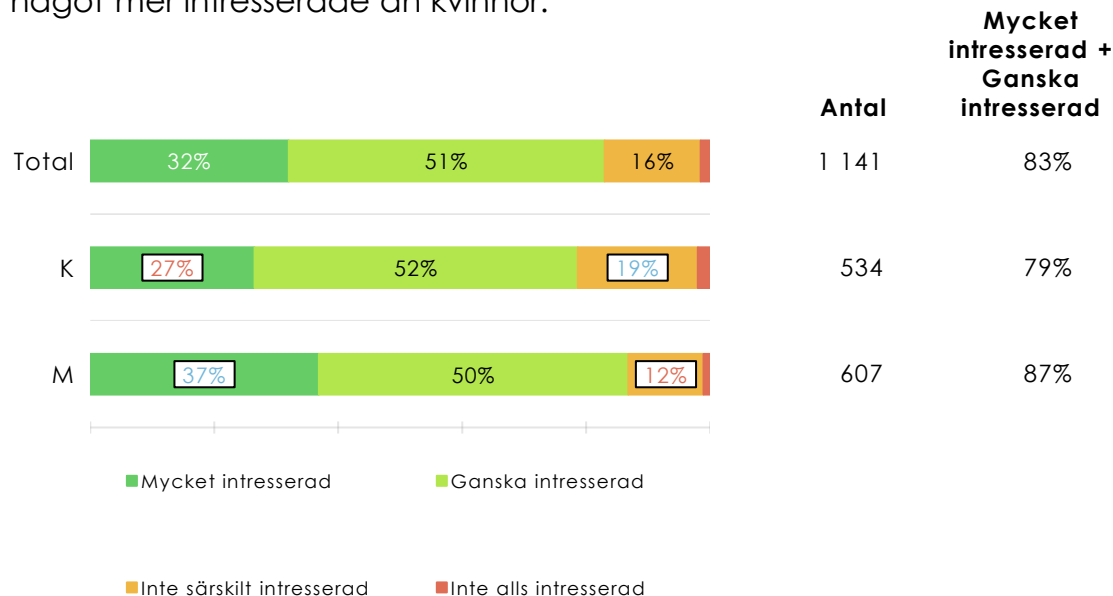
Antal		
Utbildning		
Grundskola eller motsvarande	10%	117
Gymnasium eller motsvarande	40%	455
Ingen avslutad utbildning	1%	6
Universitet/Högskola	48%	548
Vill ej uppge	1%	12
Antal		1 138
Region		
NO	15%	172
NV	25%	279
SO	10%	114
SV	50%	573
Antal		1 138

Resultat

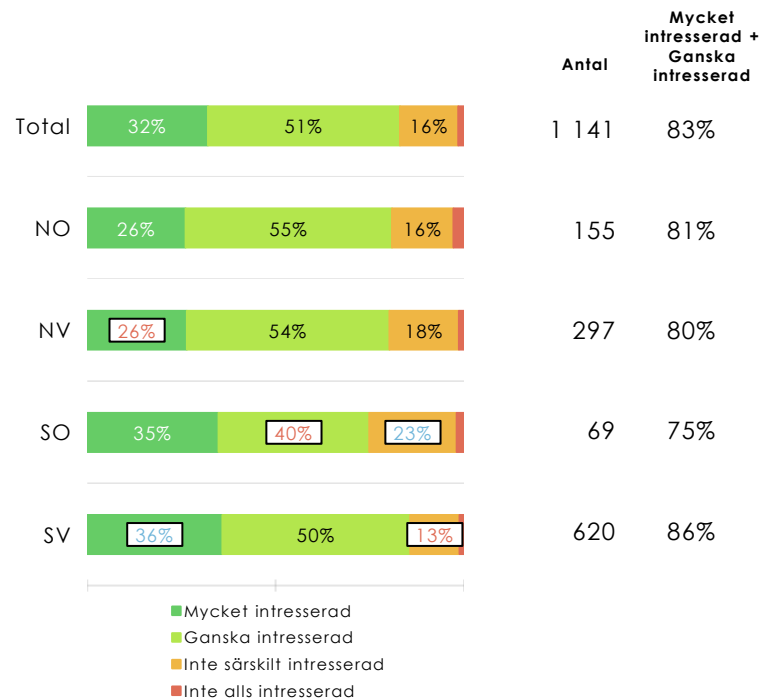
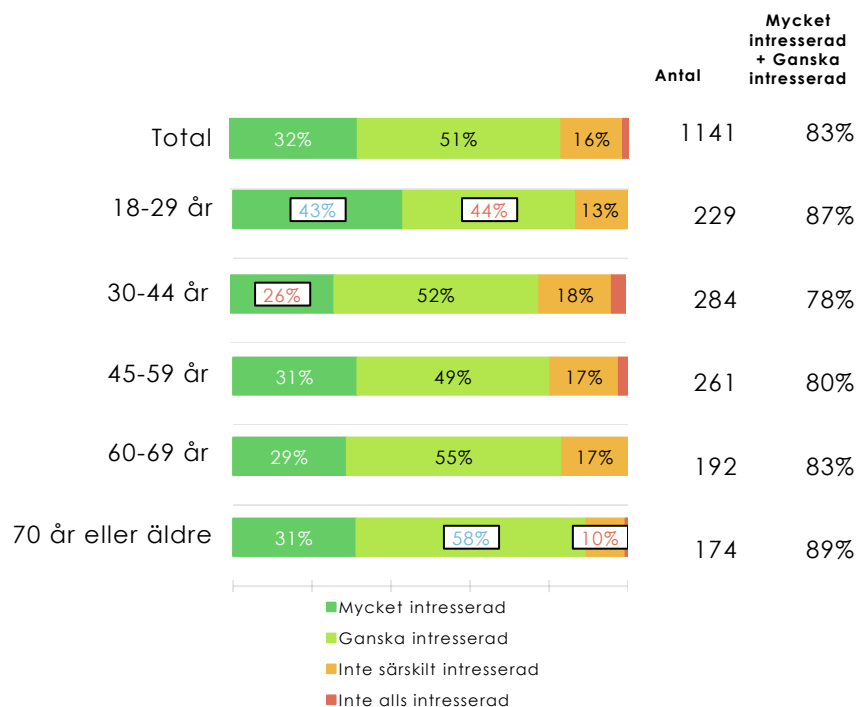

Hur intresserad är du i allmänhet av politik och samhällsfrågor? *Kön*

En övervägande majoritet, drygt 8 av 10, är mycket eller ganska intresserade av politik och samhällsfrågor. Män är något mer intresserade än kvinnor.

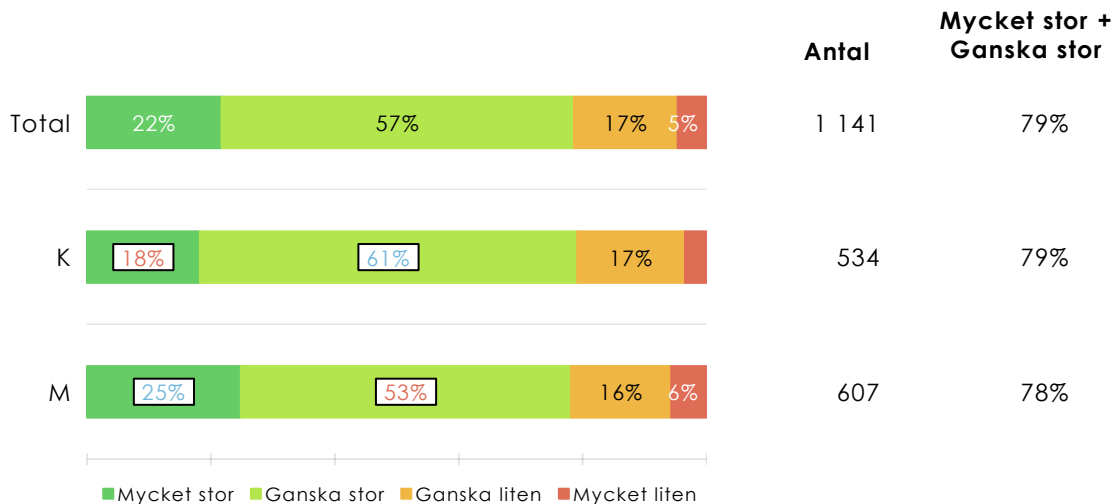
Hur intresserad är du i allmänhet av politik och samhällsfrågor? Ålder och region

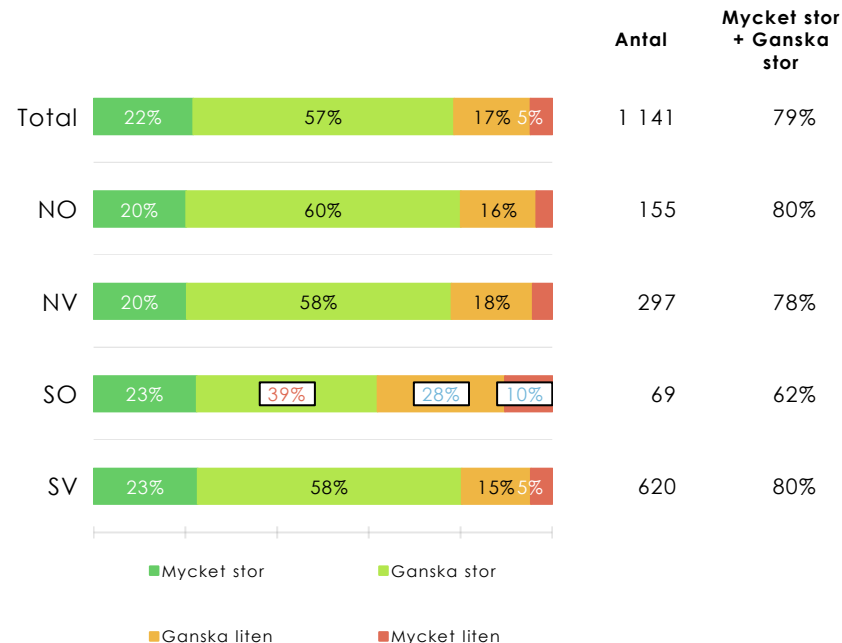
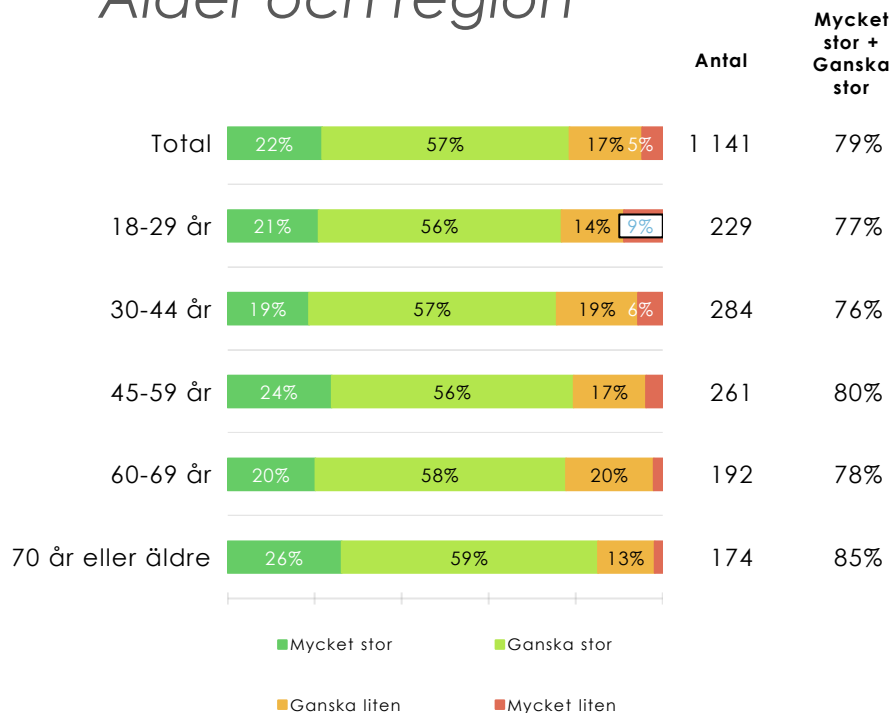
Hur stor eller liten tilltro har du till demokratin i Sverige?

Kön

Närmare 8 av 10 har mycket eller ganska stor tillit till demokratin i Sverige. Lite mindre än 2 av 10 har ganska liten tilltro. Respondenter boende i den sydöstra delen av Skåne har något lägre tilltro jämfört med övriga delar av länet.

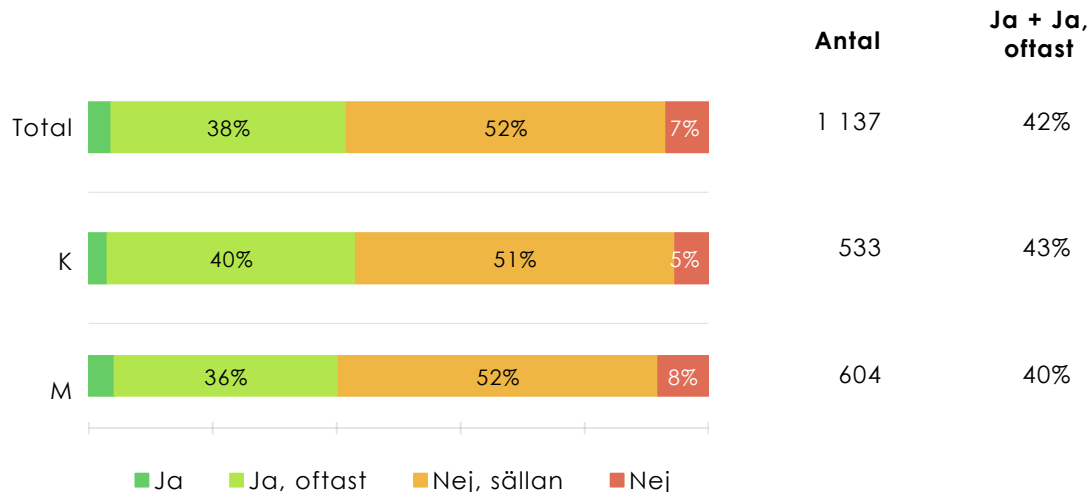

Hur stor eller liten tilltro har du till demokratin i Sverige? Ålder och region

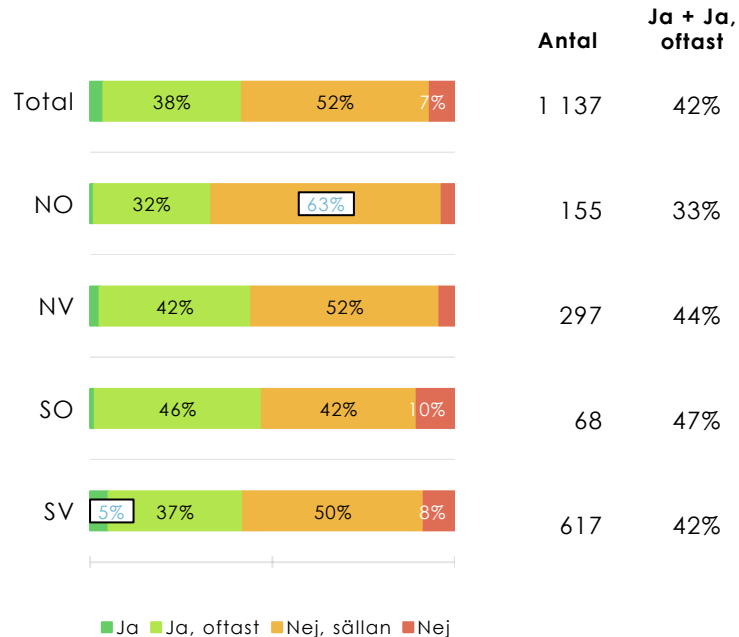
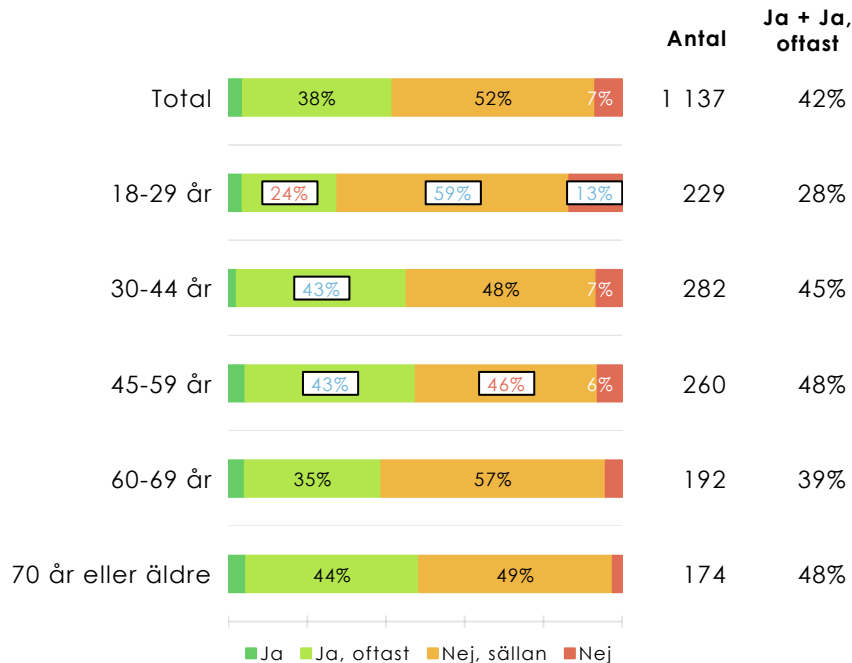

Tror du att politikerna tar till sig synpunkter som kommer fram under samtal med medborgare? *Kön*

En majoritet av respondenterna tror att politiker sällan tar till sig synpunkter som kommer fram under samtal med medborgare. Runt 4 av 10 har svarat att de oftast tar till sig synpunkter. Andelarna som besvarar frågan med ett rakt "Ja" eller "Nej" är mindre än 1 av 10.

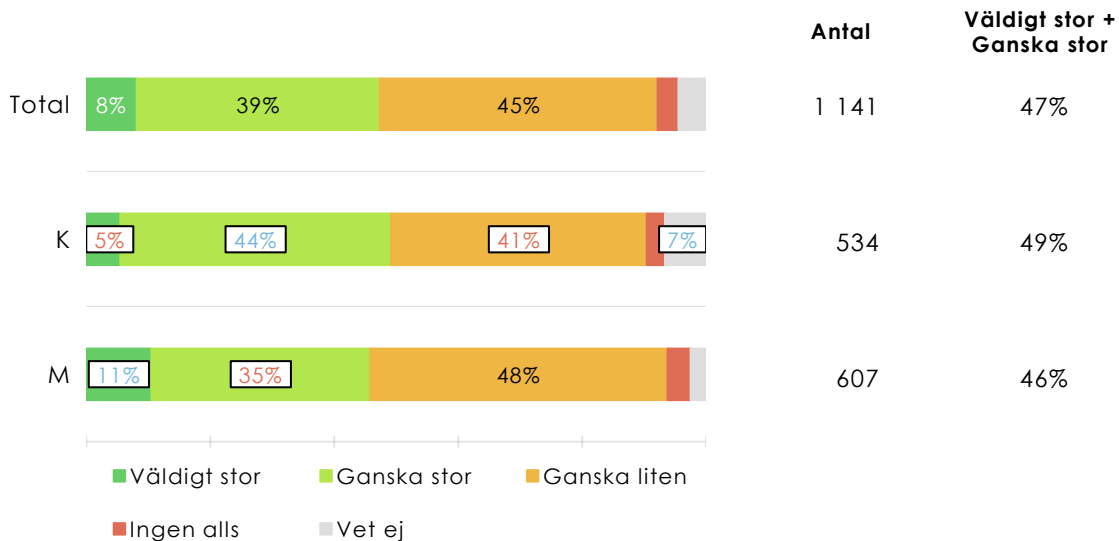

Tror du att politikerna tar till sig synpunkter som kommer fram under samtal med medborgare? Ålder och region

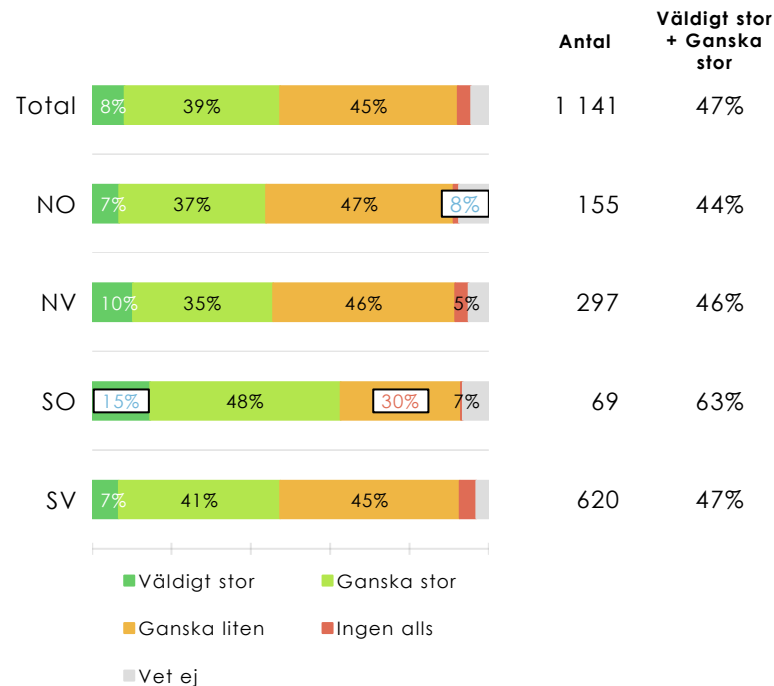
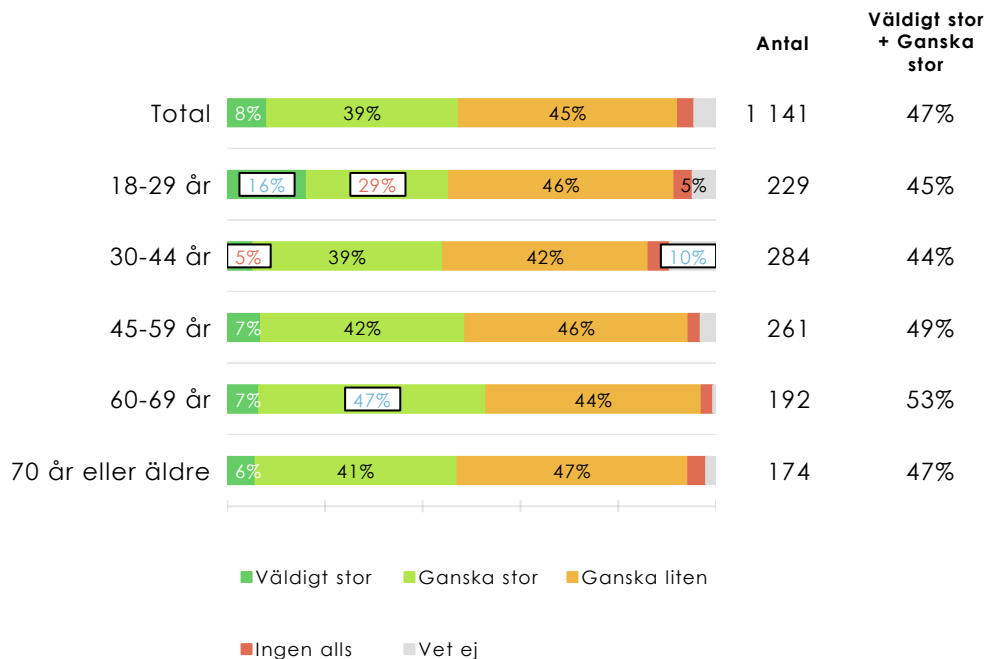

I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad? *Kön*

Strax under hälften av alla respondenter anser att demokratin är hotad i ganska eller väldigt stor utsträckning. Kvinnor är något mer benägna att se demokratin som ganska eller väldigt hotad.

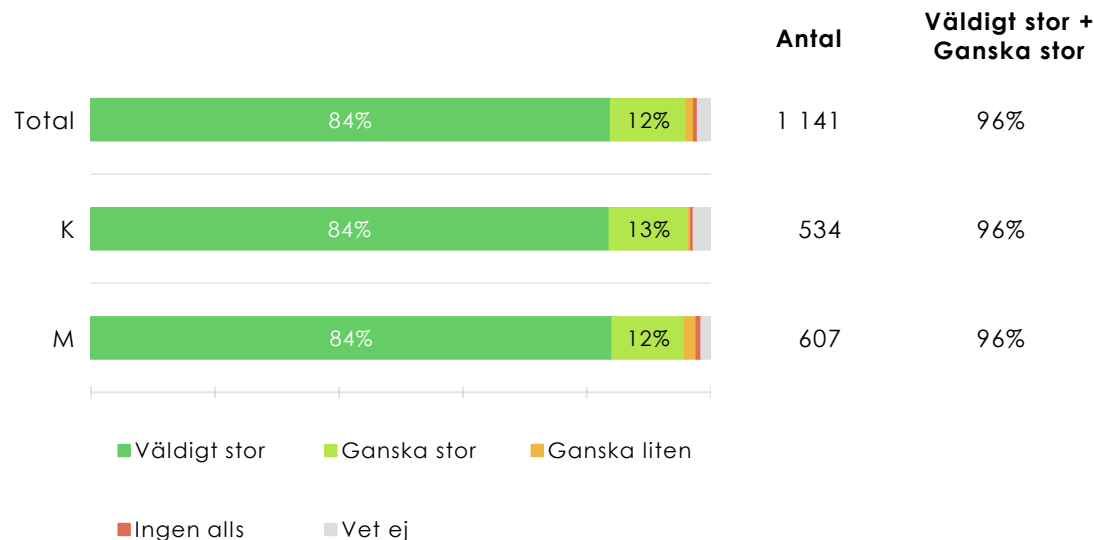

I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad? Ålder och region

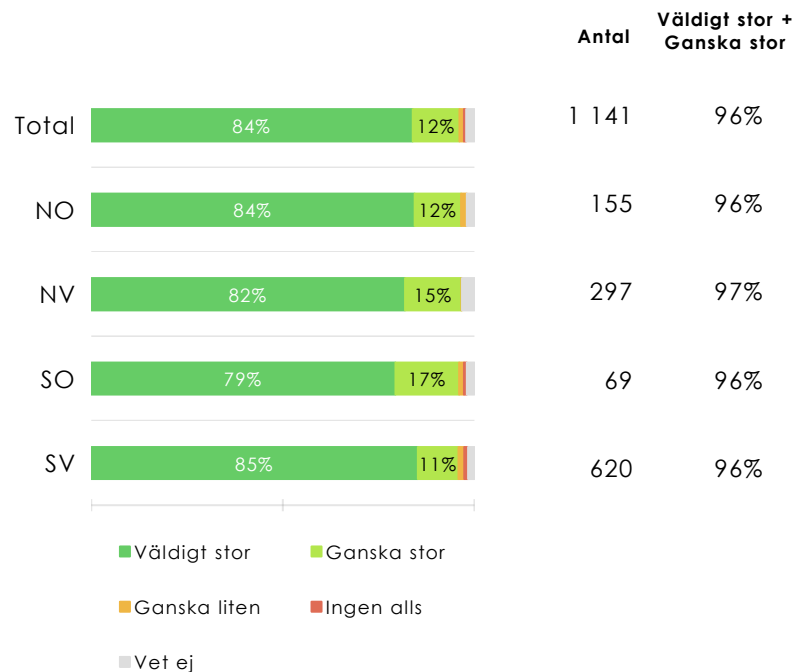
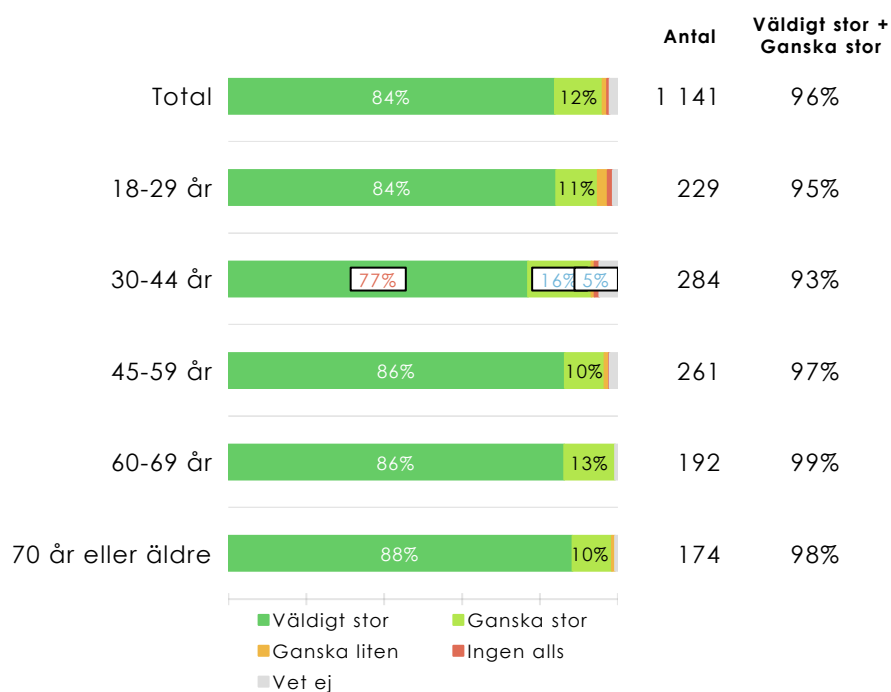

I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är värd att försvara? *Kön*

En stor majoritet ser demokratin som värd att försvara i väldigt stor utsträckning. Andelarna som svarar "Ganska liten" eller "Ingen alls" är försvinnande små.

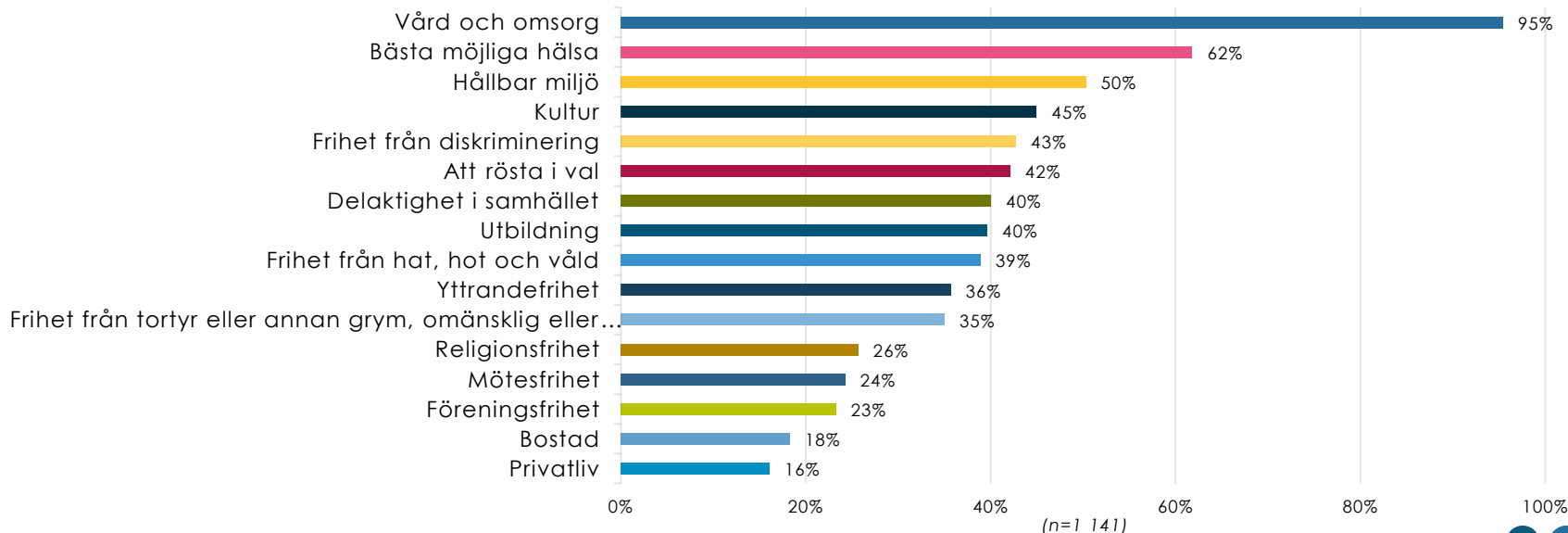

I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är värd att försvara? Ålder och region

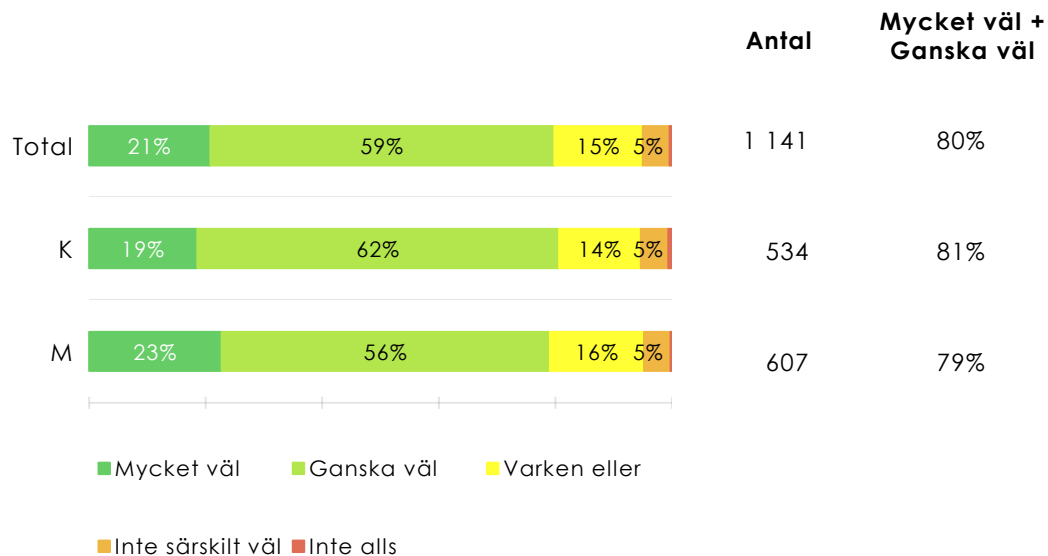
Vilka av nedanstående mänskliga rättigheter uppfattar du att Region Skåne har ansvar för?

Nästan alla respondenter ser vård och omsorg som en mänsklig rättighet som Region Skåne ansvarar för. Därefter följer bästa möjliga hälsa, som strax över 6 av 10 valt som alternativ. Kvinnor, boende i sydvästra Skåne och 18–29-åringar väljer i genomsnitt fler alternativ än andra grupper, medan män, boende i nordväst och 60–69-åringar väljer färre alternativ.

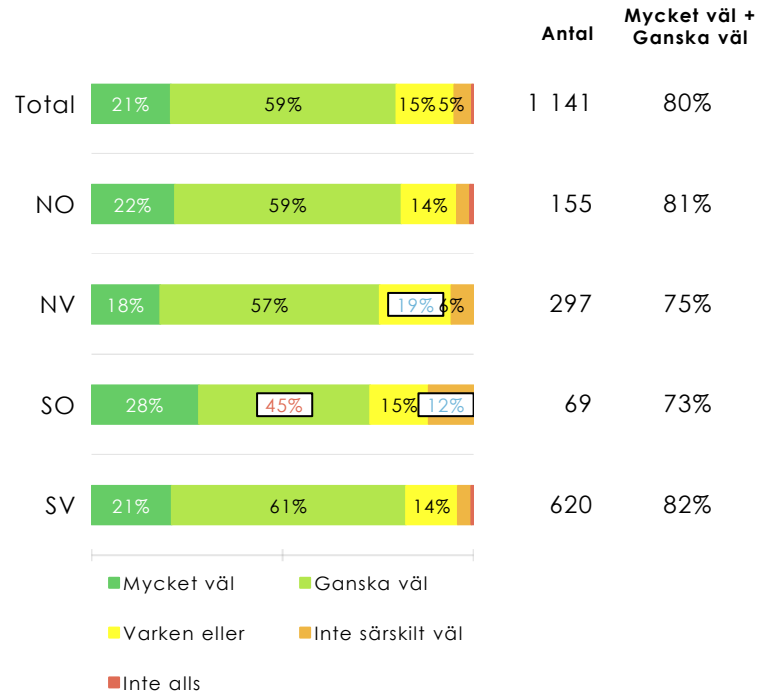
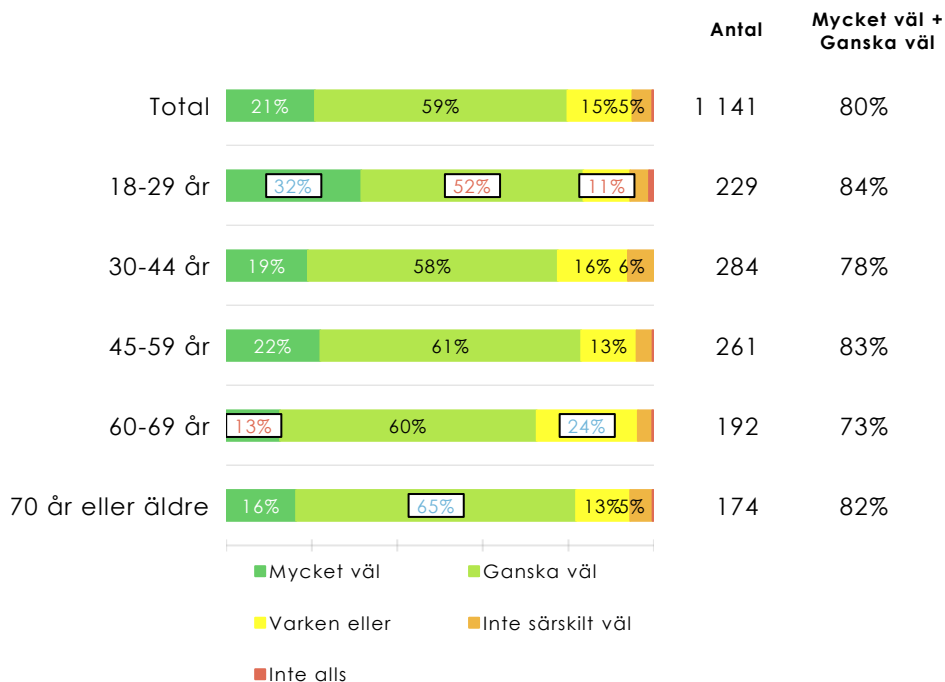

Hur väl känner du till dina mänskliga rättigheter? *Kön*

8 av 10 skåningar uppger sig känna till sina rättigheter ganska eller mycket väl. Resultaten skiljer sig inte nämnvärt åt mellan olika undergrupper.

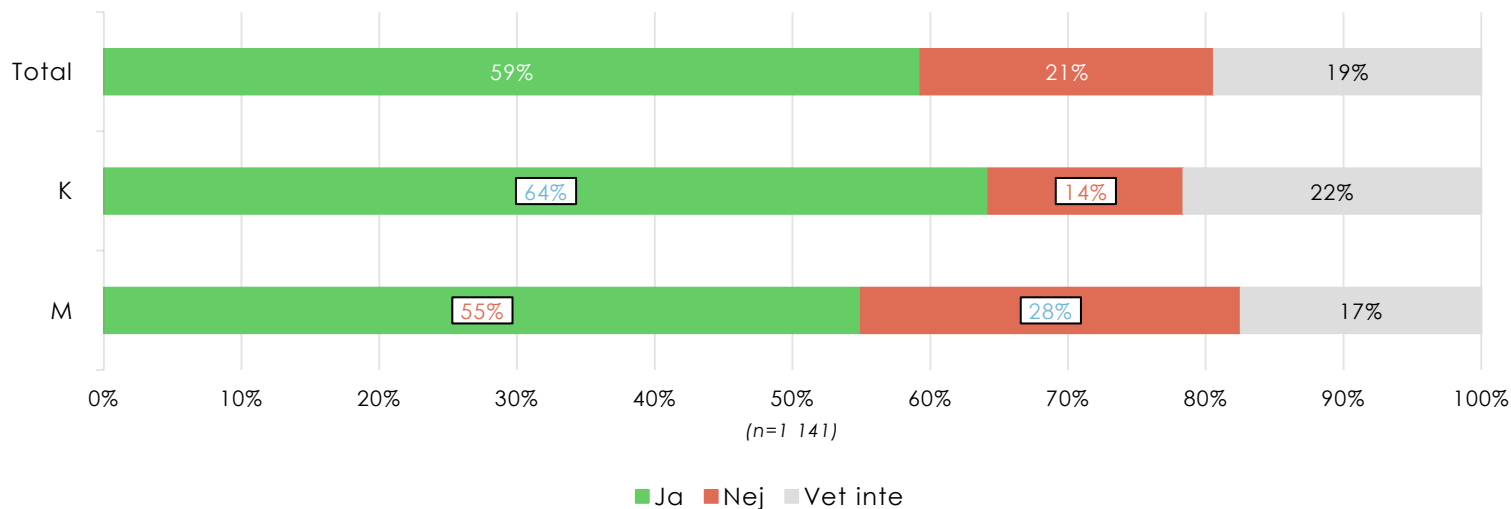

Hur väl känner du till dina mänskliga rättigheter? Ålder och region

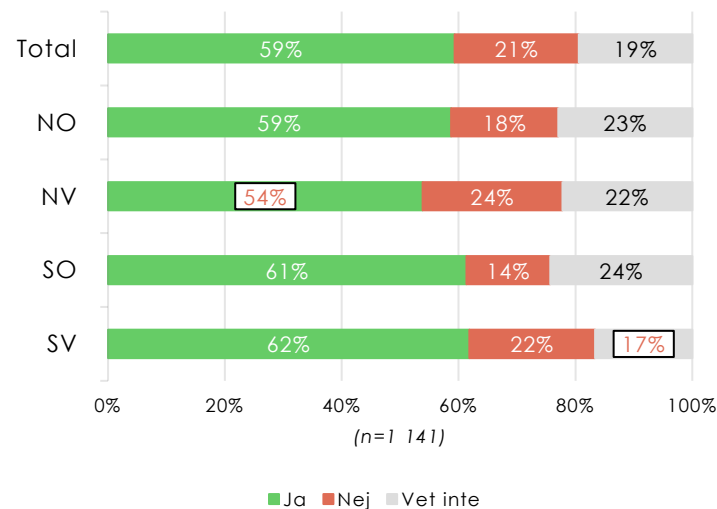
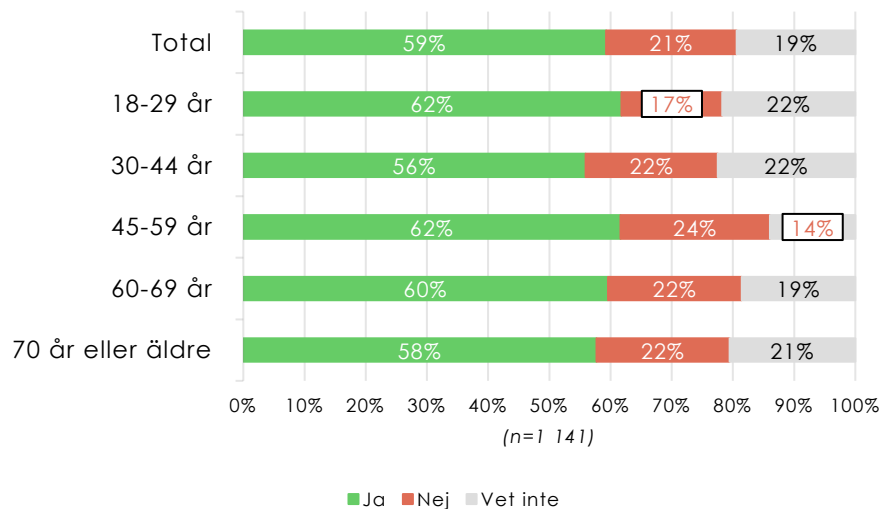

Upplever du att det finns mänskliga rättigheter som är hotade i Sverige idag? *Kön*

6 av 10 skåningar upplever att det finns hotade mänskliga rättigheter i Sverige, medan 2 av 10 svarar att de inte upplever det. Kvinnor är mer benägna att svara "Ja" på frågan än män.

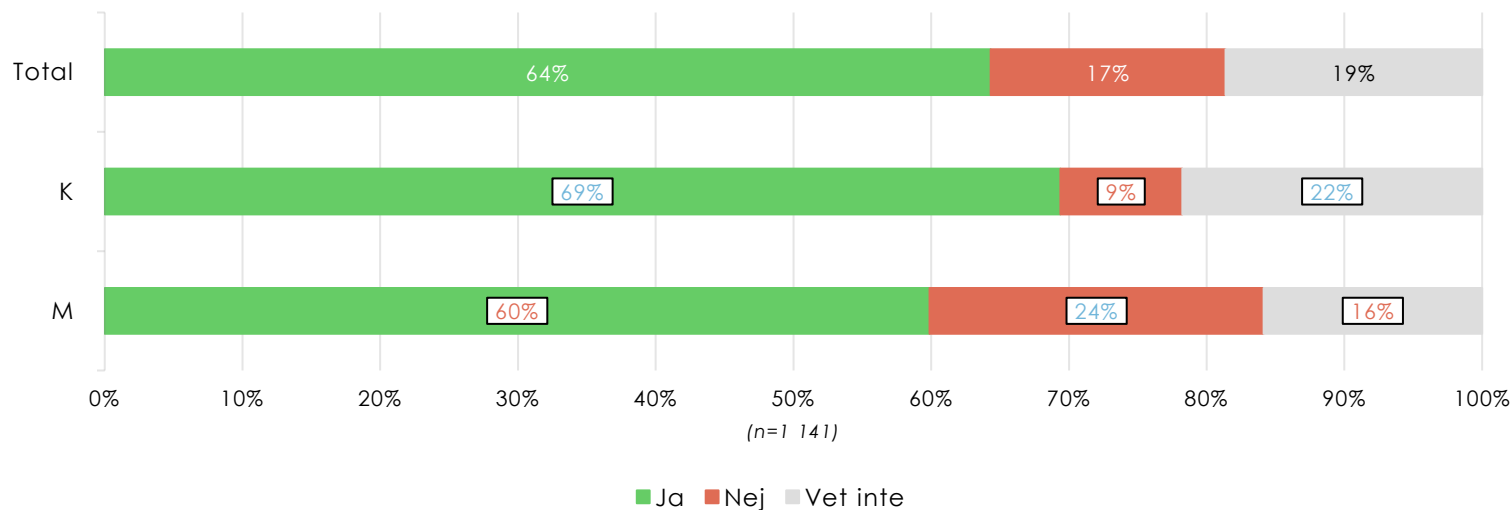

Upplever du att det finns mänskliga rättigheter som är hotade i Sverige idag? Ålder och region

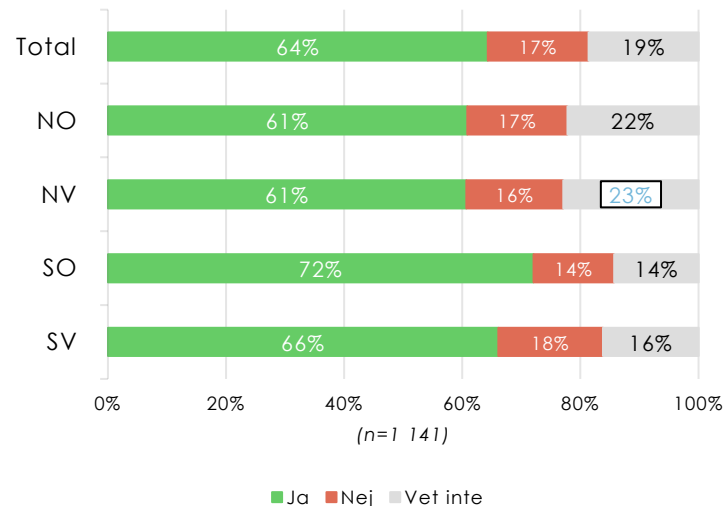
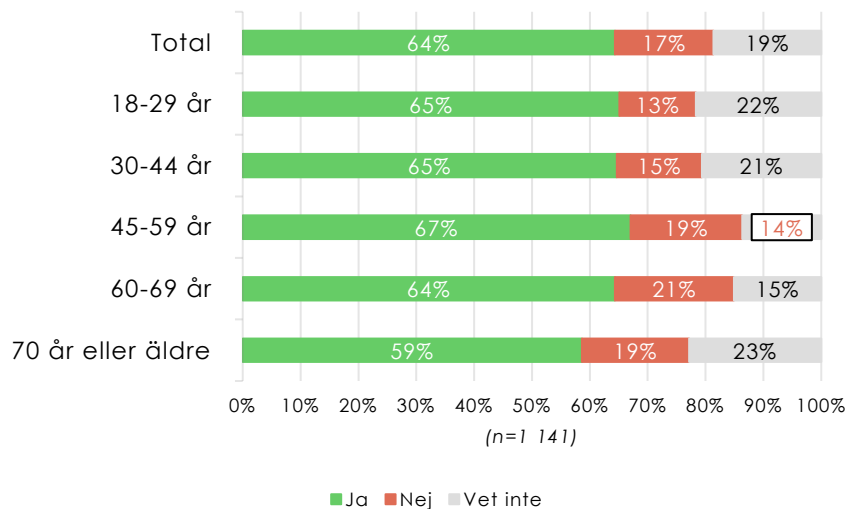

Upplever du att det finns särskilda grupper av människor vars rättigheter hotas i Sverige idag? Kön

Det är lite högre andelar som upplever att det finns särskilda grupper vars rättigheter är hotade, jämfört med andelarna som upplever ett hot mot mänskliga rättigheter generellt i Sverige. Även här är kvinnor mer benägna att svara "Ja" på frågan.

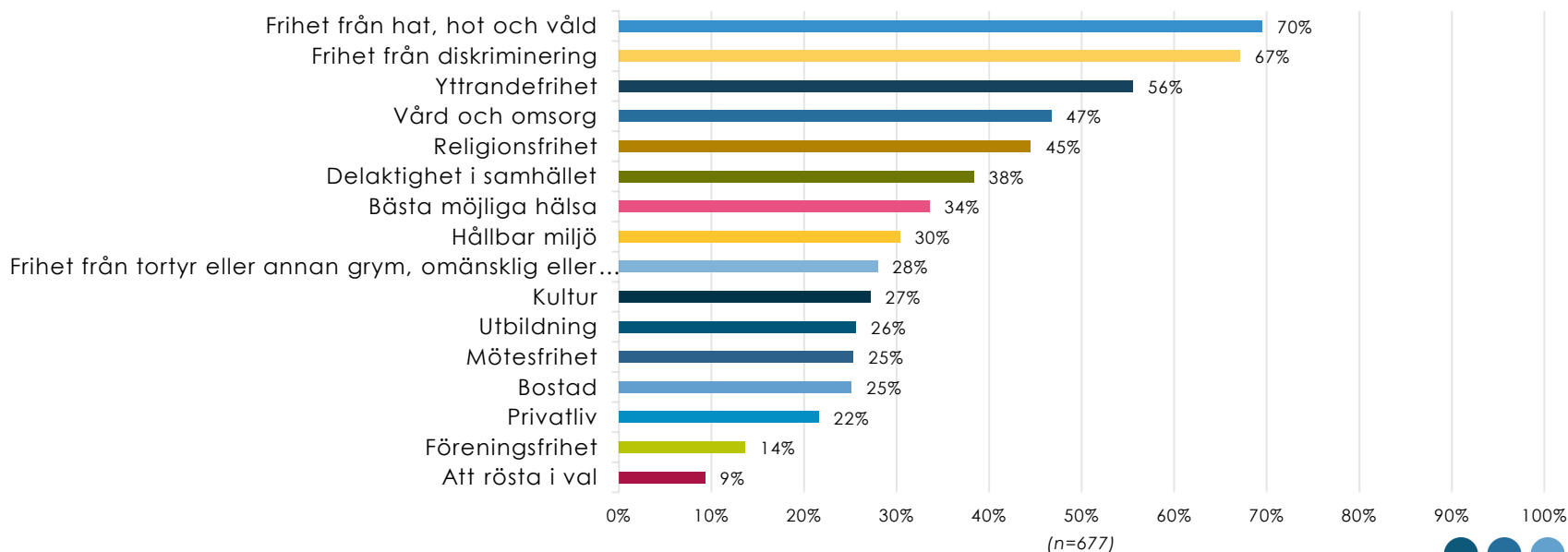

Upplever du att det finns särskilda grupper av människor vars rättigheter hotas i Sverige idag? *Ålder och region*

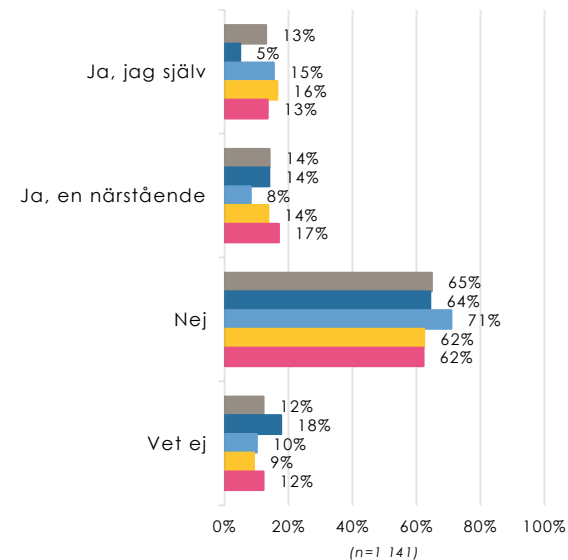
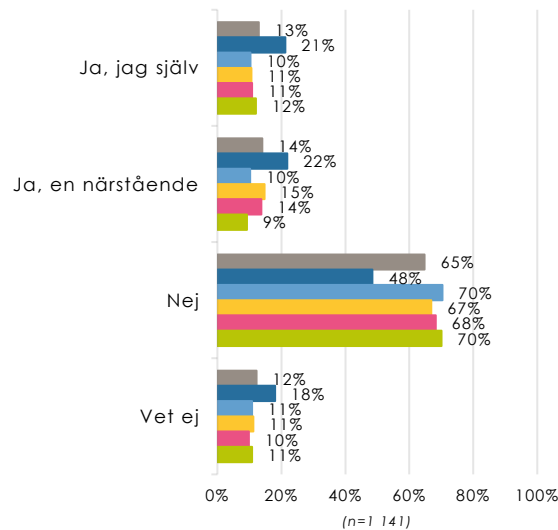
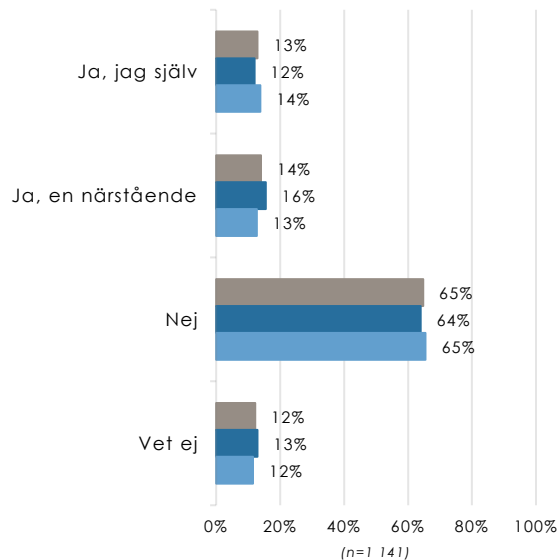
Vilka mänskliga rättigheter upplever du hotas i Sverige idag?

Frågan ställdes till de som upplever att det finns mänskliga rättigheter som är hotade i Sverige. De mänskliga rättigheter som av flest upplevs vara hotade är "Frihet från hat, hot och våld", "Frihet från diskriminering" och "Yttrandefrihet". Kvinnor och 30–44-åringar väljer i genomsnitt fler alternativ, medan män och personer över 70 år tenderar markera färre alternativ.

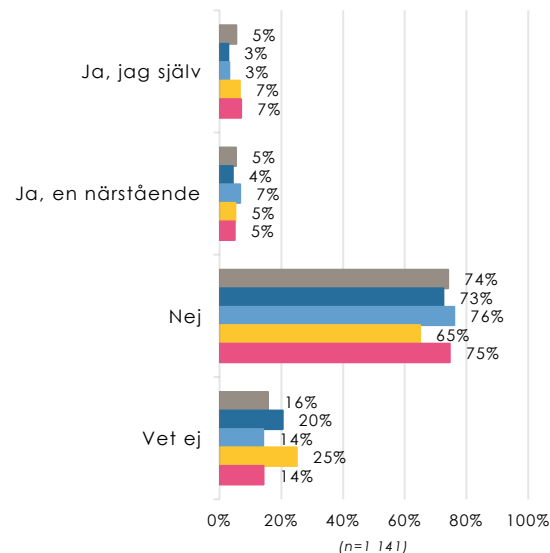
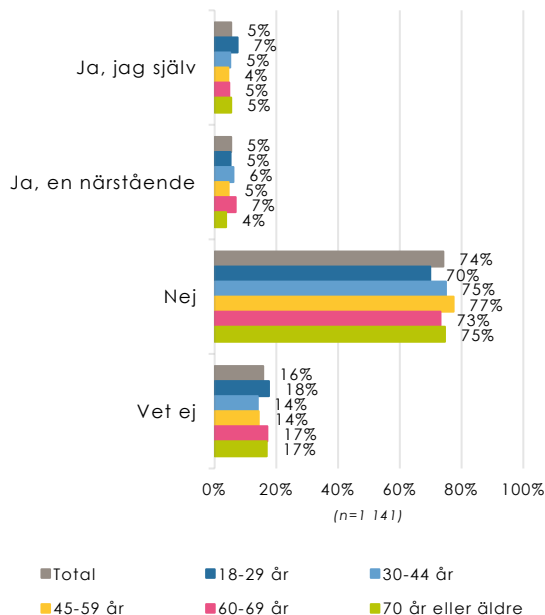
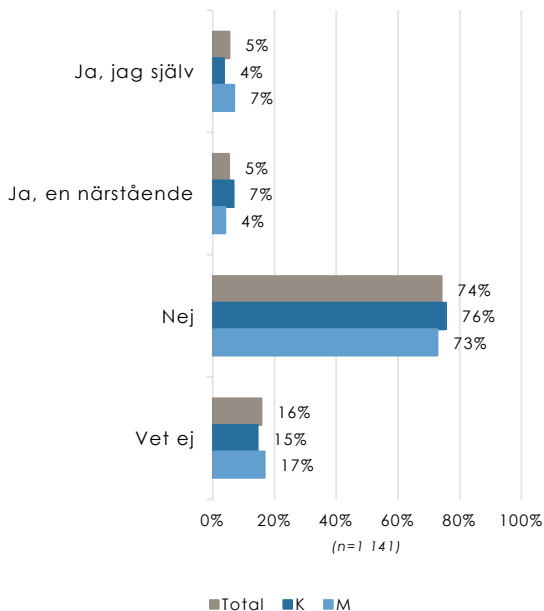
Har du eller en närstående upplevt att era rättigheter inte tillgodosetts? – Hälso- och sjukvården

Strax under 3 av 10 upplever att de själva eller en anhörig inte har fått sina mänskliga rättigheter tillgodosedda vid kontakt med vården. Bland 18–29-åringar är siffran över 4 av 10, medan 30–44-åringar och boende i Nordvästra Skåne svarar "Nej" oftare än andra.

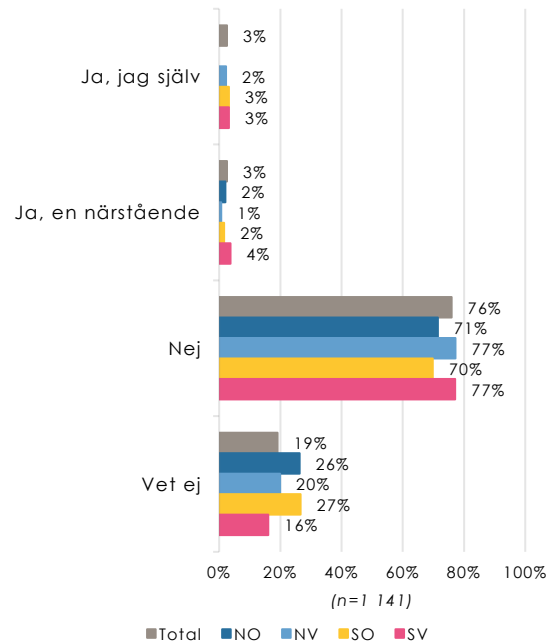
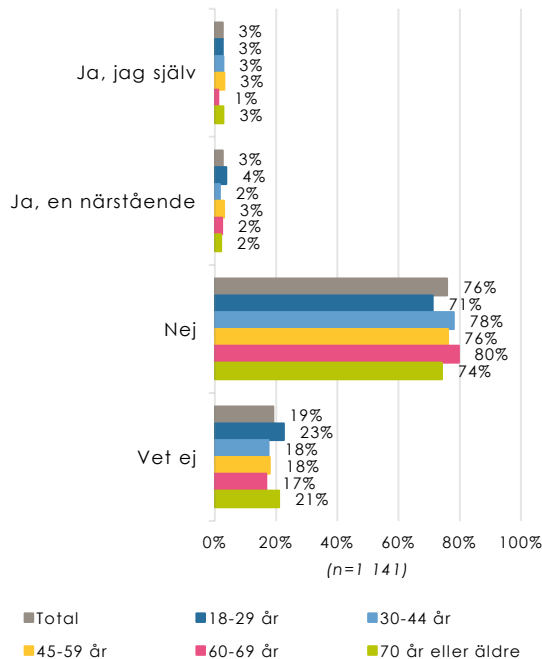
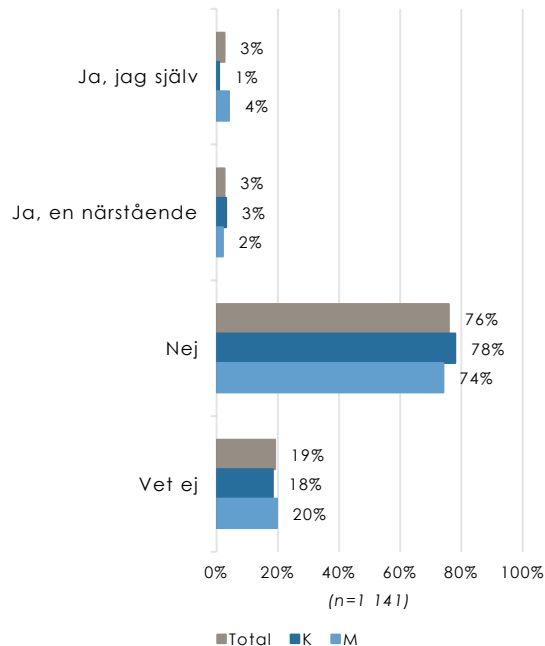
Har du eller en närstående upplevt att era rättigheter inte tillgodosetts? - Kollektivtrafiken

Inom kollektivtrafiken är det relativt få, 1 av 10, som har upplevt att deras eller deras anhörigas mänskliga rättigheter inte tillgodosetts. Boende i Sydöstra Skåne är oftare osäkra än andra grupper, men i övrigt syns inga markanta skillnader mellan undergrupper.

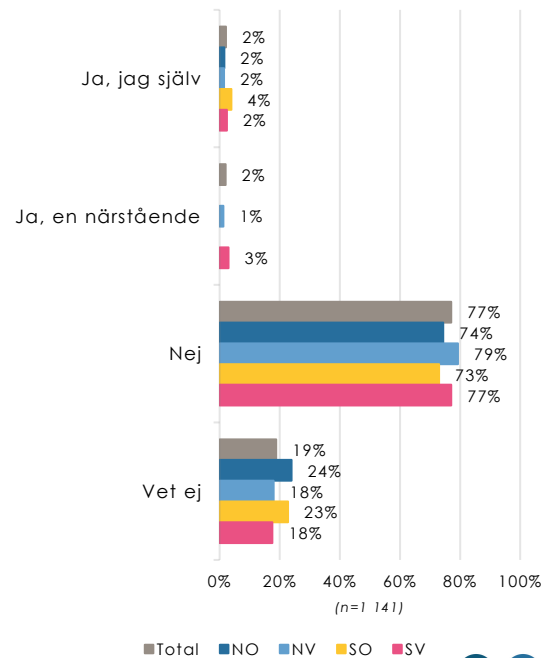
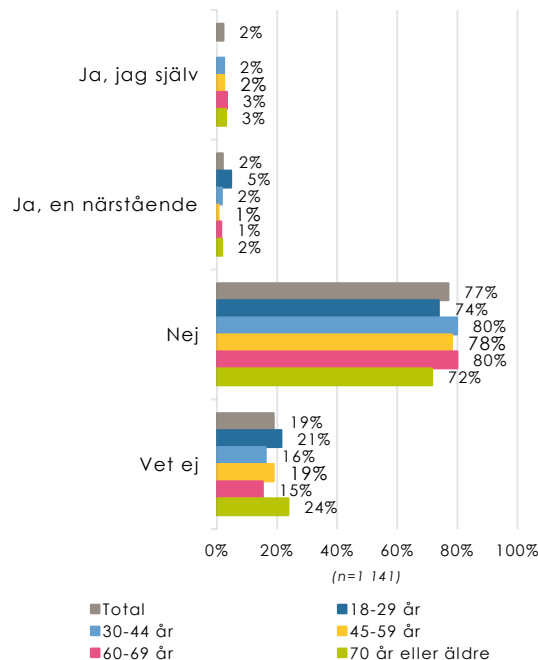
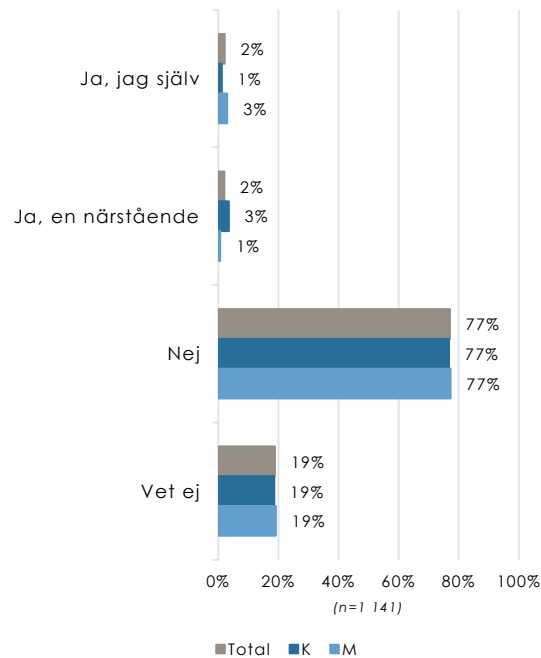
Har du eller en närstående upplevt att era rättigheter inte tillgodosetts? - Kulturevenemang

Mindre än 1 av 10 har upplevt att deras eller deras anhörigas mänskliga rättigheter inte tillgodosetts i samband med kulturevenemang. Det finns inga markanta skillnader mellan undergrupper.

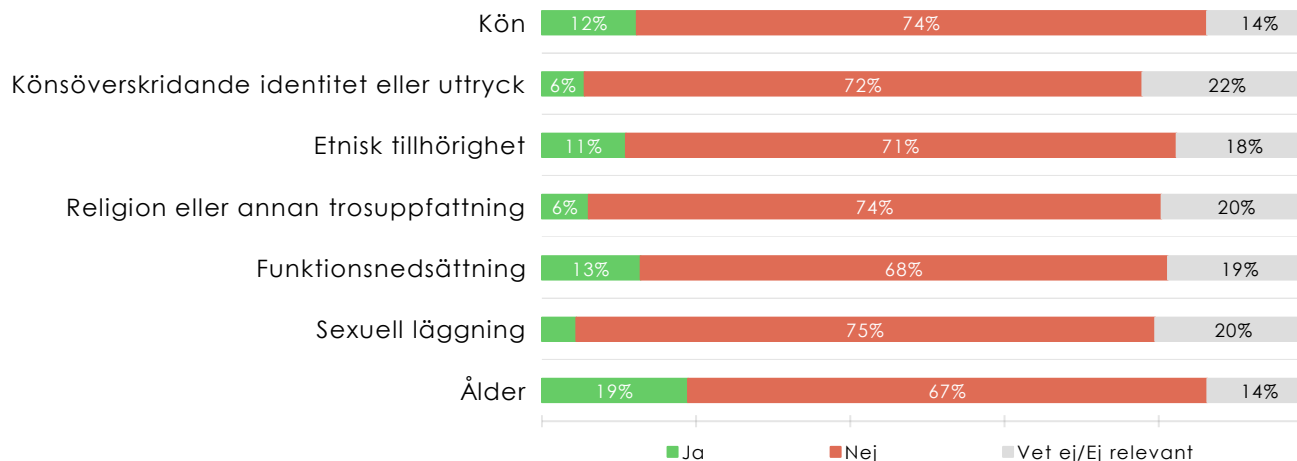
Har du eller en närstående upplevt att era rättigheter inte tillgodosetts? - Skåneleden och strövområden

Det är också relativt få som inte fått sina rättigheter tillgodoses när de beträffat Skåneleden eller andra Strövområden. De över 70 år är oftare osäkra än andra grupper.

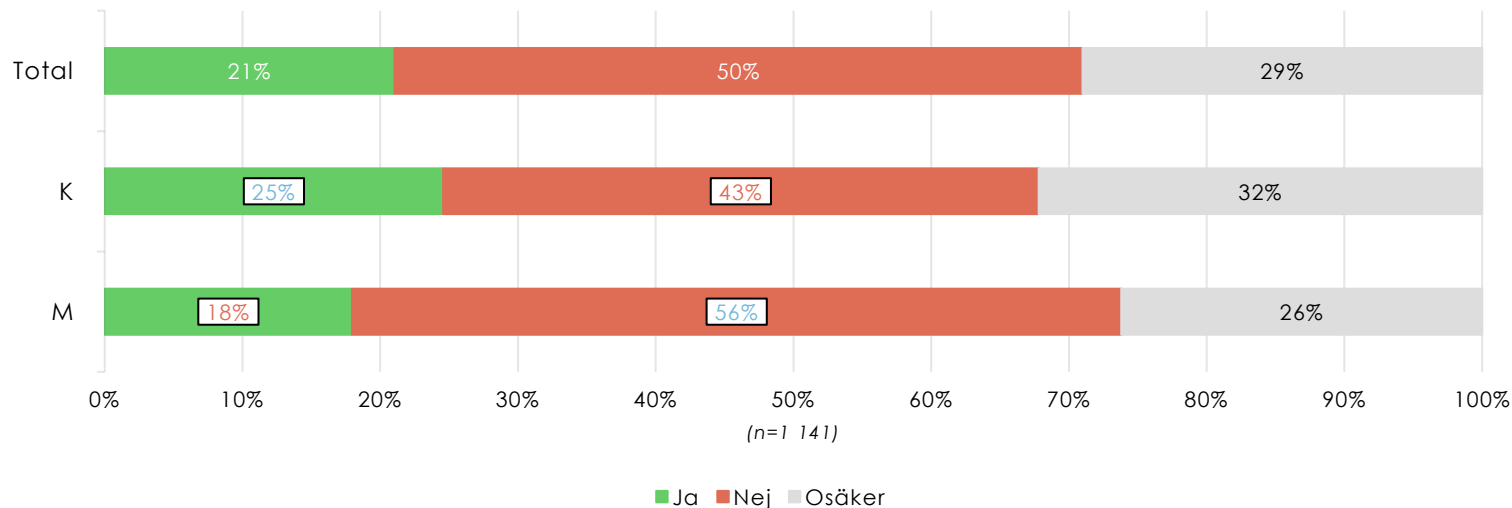
Har du upplevt att du eller en nära anhörig till dig, på grund av någon av diskrimineringsgrunderna nedan, har blivit sämre behandlad eller inte fått den service du anser att ni skulle ha fått av Region Skåne?

Kön, funktionsnedsättning och i synnerhet ålder, är de diskrimineringsgrunder på vilka flest upplever sig ha blivit diskriminerade av Region Skåne. Kvinnor och 18–29-åringar svarar oftare att de blivit diskriminerade på grund av kön och funktionsnedsättning. Personer i åldersgrupperna 18–29 och 30–44 svarar oftare att de blivit diskriminerade på grund av sin etnicitet. 30–44-åringar är också klart mindre benägna än andra grupper att uppleva sig utsatta för diskriminering på grund av sin ålder.

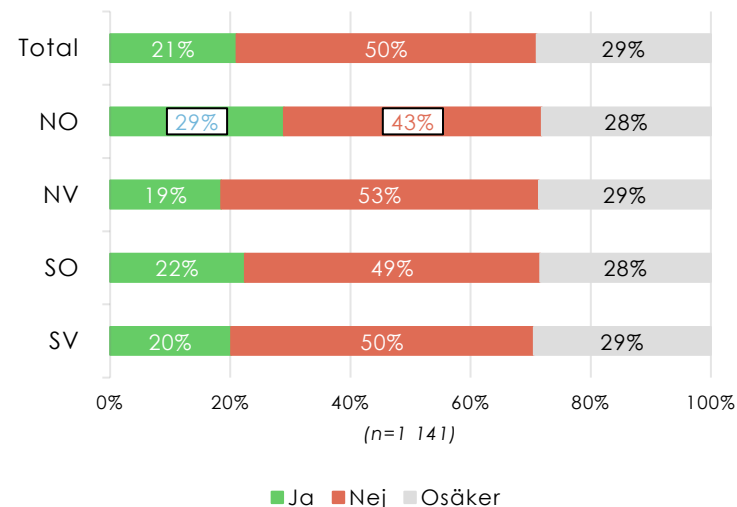
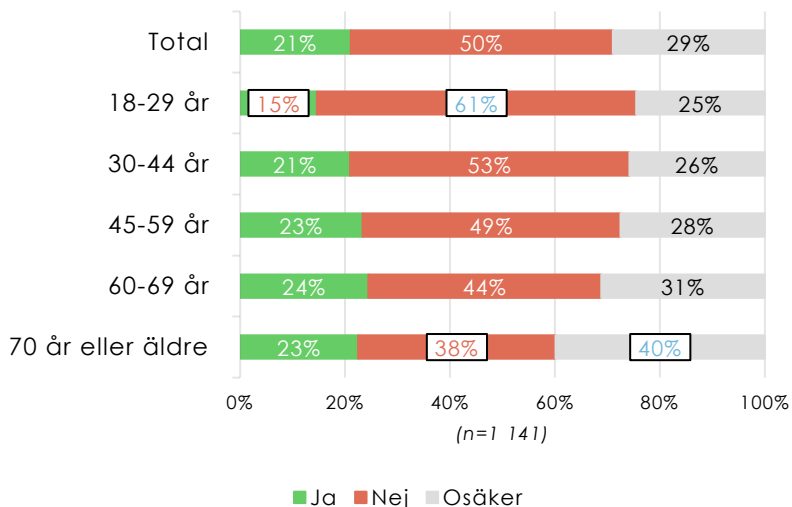

Känner du till vart du kan vända dig om du inte får dina rättigheter tillgodosedda av Region Skåne, till exempel om du upplever att du har blivit diskriminerad? *Kön*

Endast lite mer än 2 av 10 vet vart de kan vända sig om deras rättigheter inte tillgodosätts. 3 av 10 är osäkra och det är strax under en majoritet som inte vet. Kvinnor känner bättre till vart de ska vända sig än män. De två yngre åldersgrupperna är lite mer benägna att svara "Nej" på frågan.

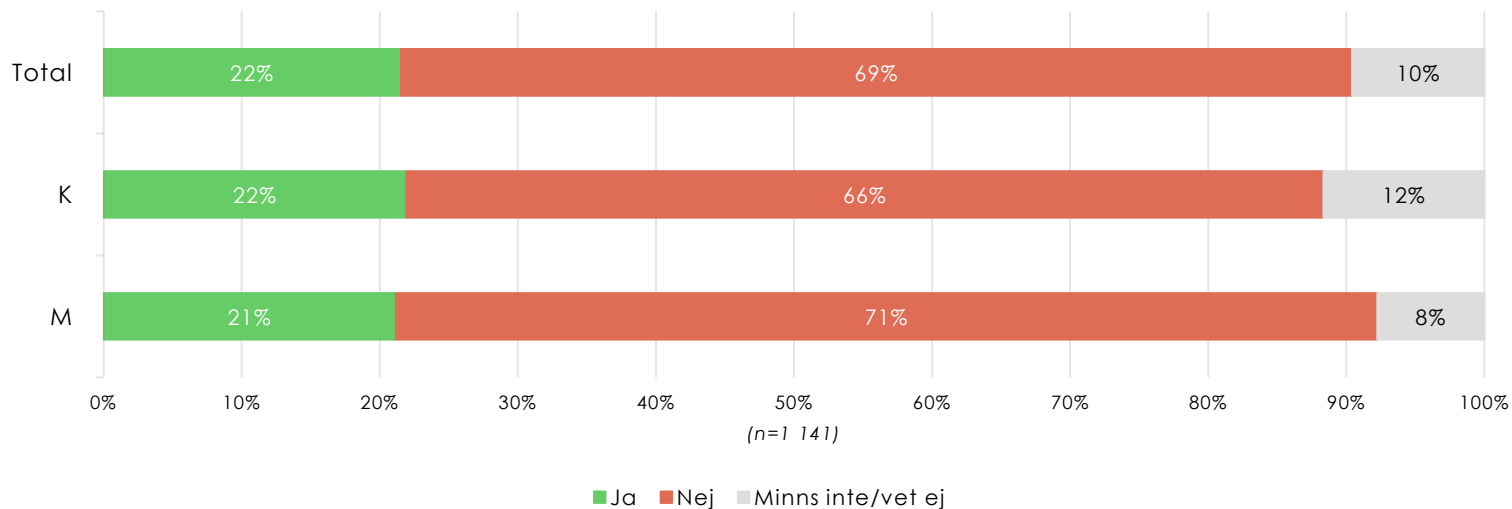

Känner du till vart du kan vända dig om du inte får dina rättigheter tillgodosedda av Region Skåne, till exempel om du upplever att du har blivit diskriminerad? *Ålder och region*

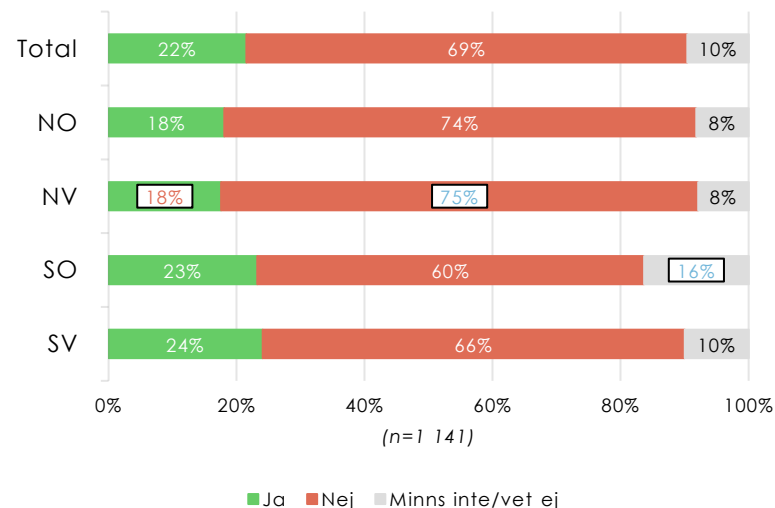
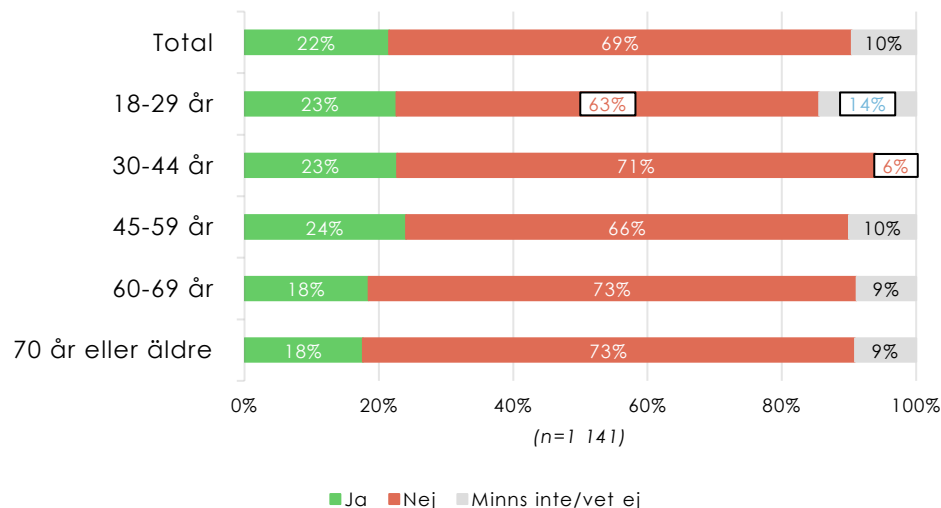

Har du haft anledning att klaga eller lämna synpunkter till Region Skåne? Kön

De flesta, nästan 7 av 10, har inte haft anledning att klaga eller lämna synpunkter till regionen. Inga tydliga skillnader syns i resultaten mellan olika undergrupper.

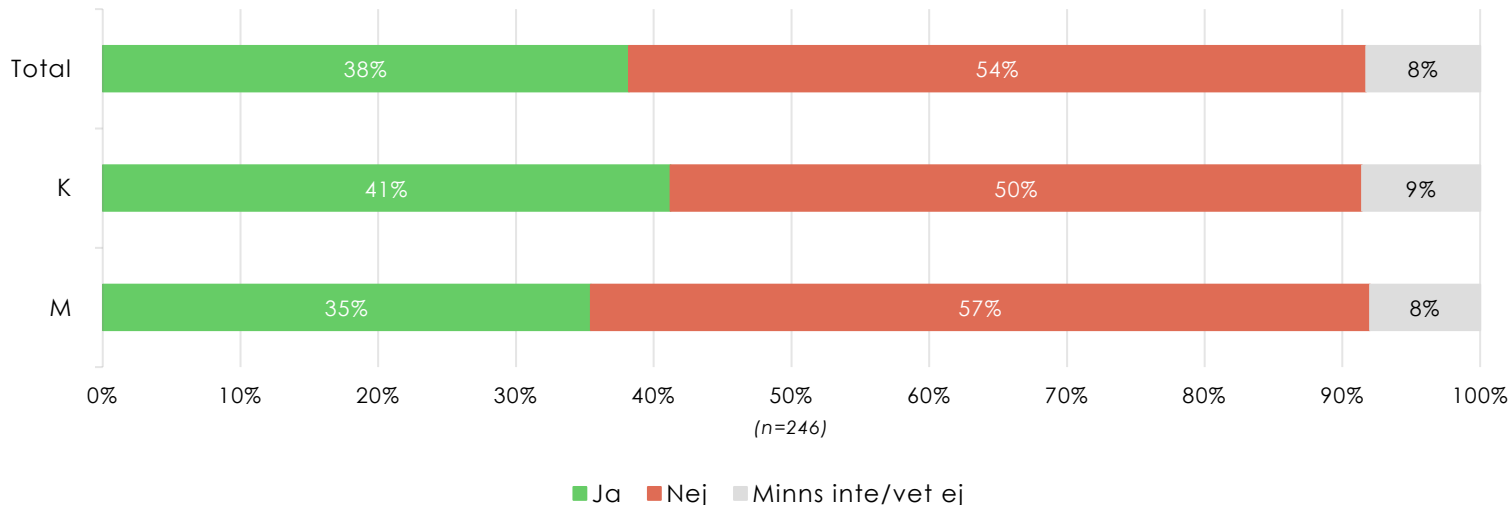

Har du haft anledning att klaga eller lämna synpunkter till Region Skåne? Ålder och region

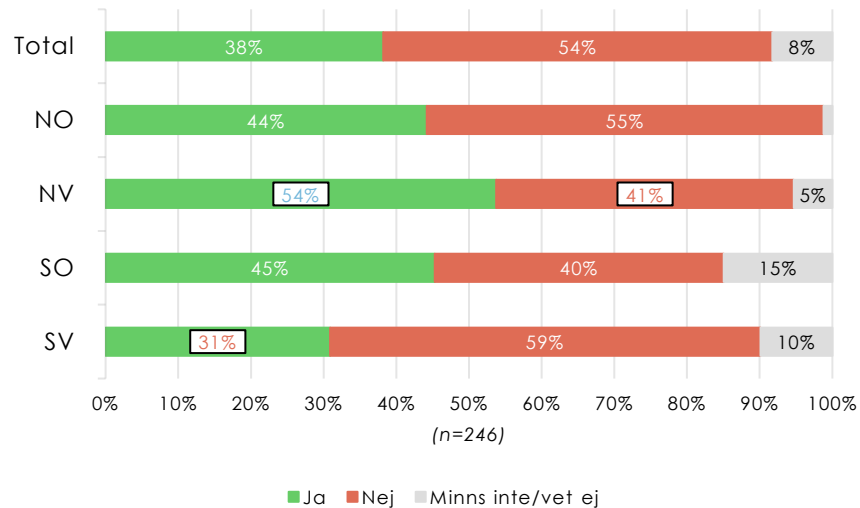
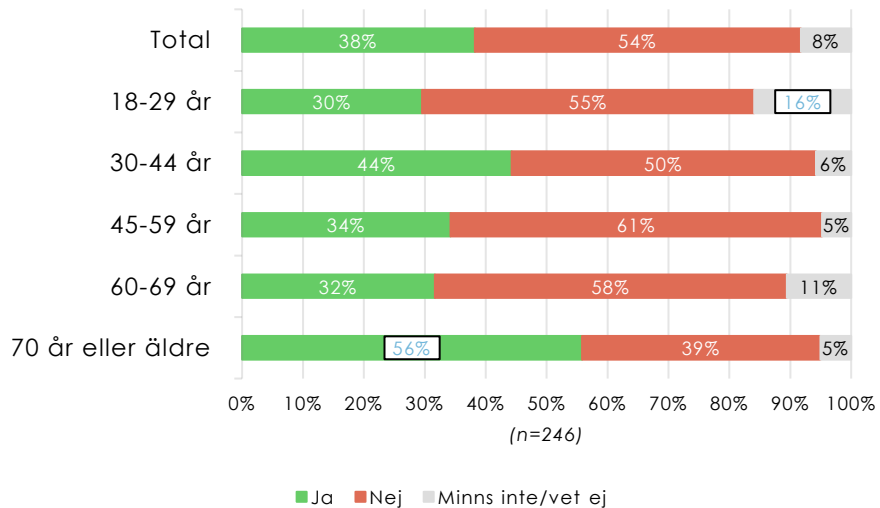

Lämnade du ett klagomål eller synpunkter till Region Skåne? Kön

Bland de som svarat att de haft anledning att klaga eller lämna synpunkter till Regionen är det 4 av 10 som gjorde det. Strax över hälften vet att de inte gjorde det och resterande är osäkra. Av boende i nordvästra Skåne och personer över 70 år var det dock majoriteter som lämnade ett klagomål eller synpunkter.

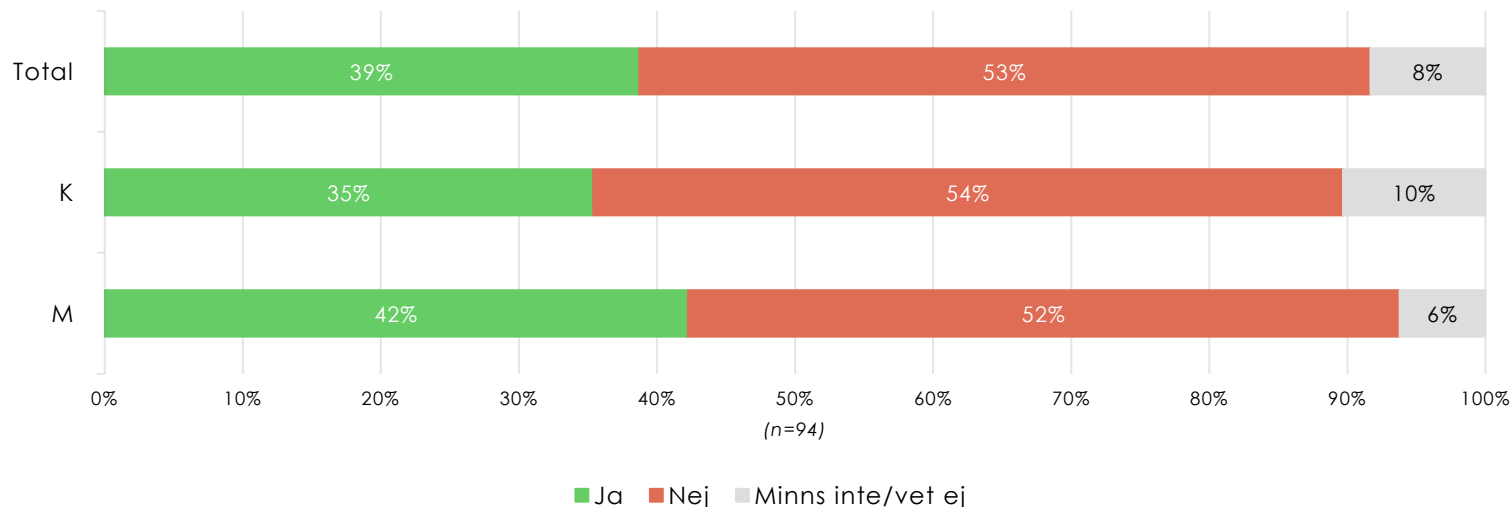

Lämnade du ett klagomål eller synpunkter till Region Skåne? Ålder och region

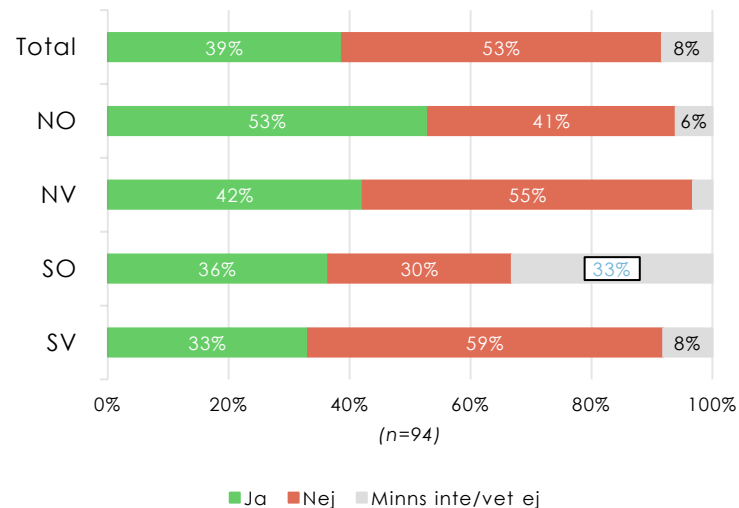
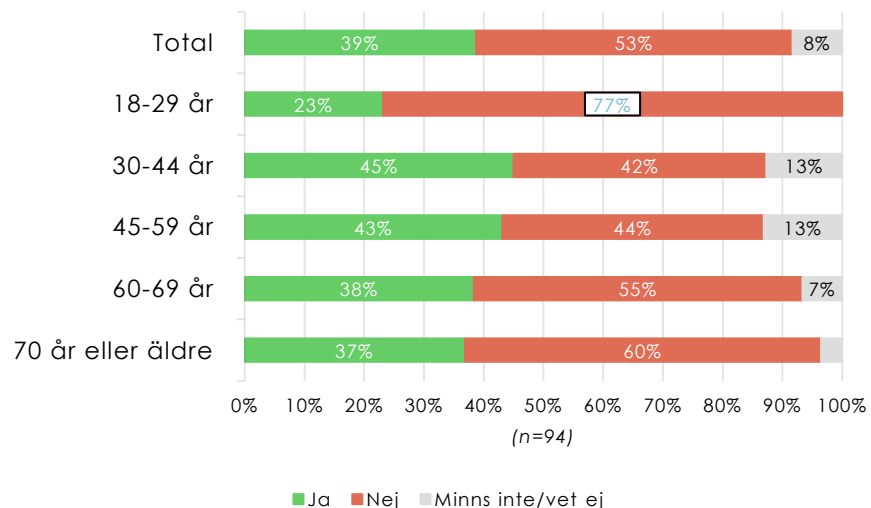

Fick du hjälp med ditt ärende? *Kön*

4 av 10 som lämnat klagomål eller synpunkter upplever att de fick hjälp med sitt ärende. 5 av 10 fick inte hjälp och 1 av 10 minns inte eller är osäker.

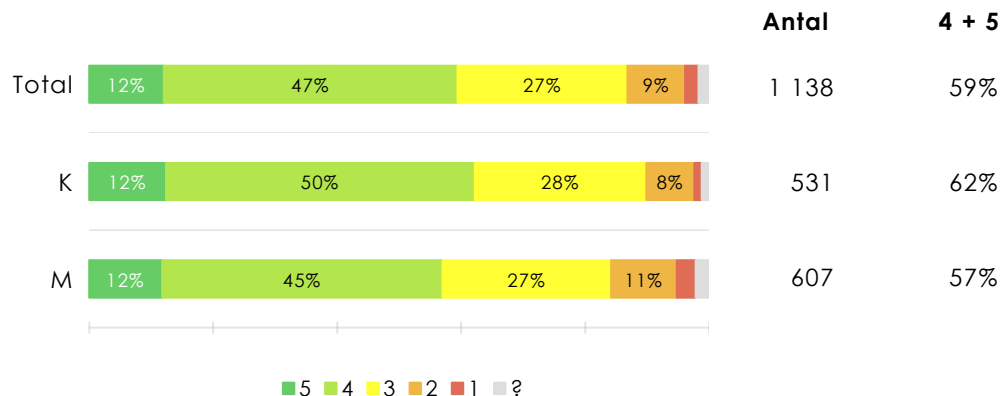

Fick du hjälp med ditt ärende? Ålder och region

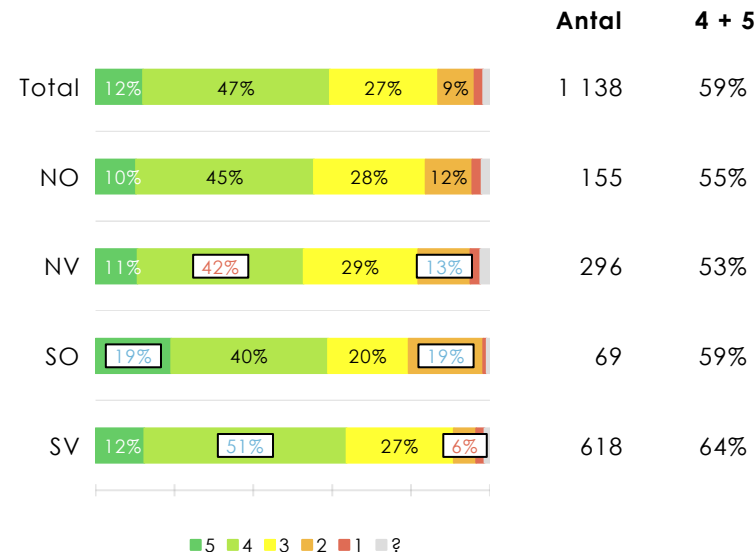
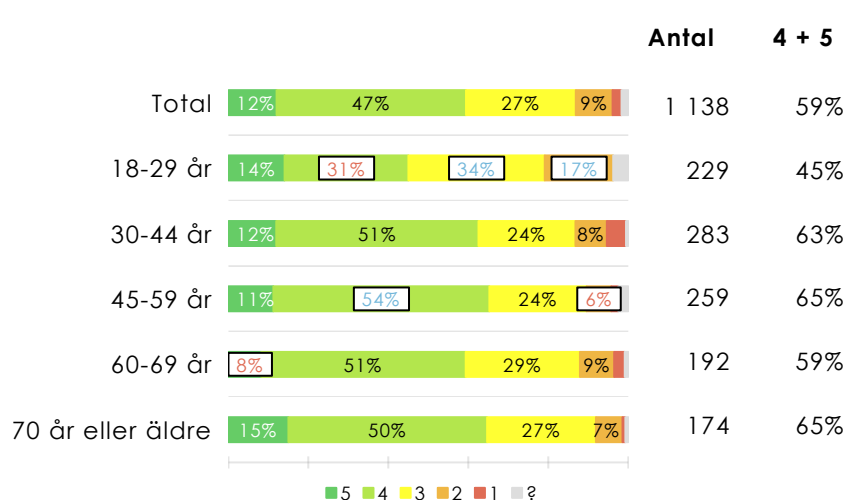

Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet? *Kön*

Deltagarna svarade på en femgradig skala där 1 = "Det går inte att lita på människor" och 5 = "Det går att lita på människor". Omkring 6 av 10 står närmare påståendet att det går att lita på människor, medan 1 av 10 lutar åt att det inte går att lita på människor. Boende i sydväst har större tillit till andra än vad andra undergrupper har. 18–29-åringar har lite lägre tillit än andra.

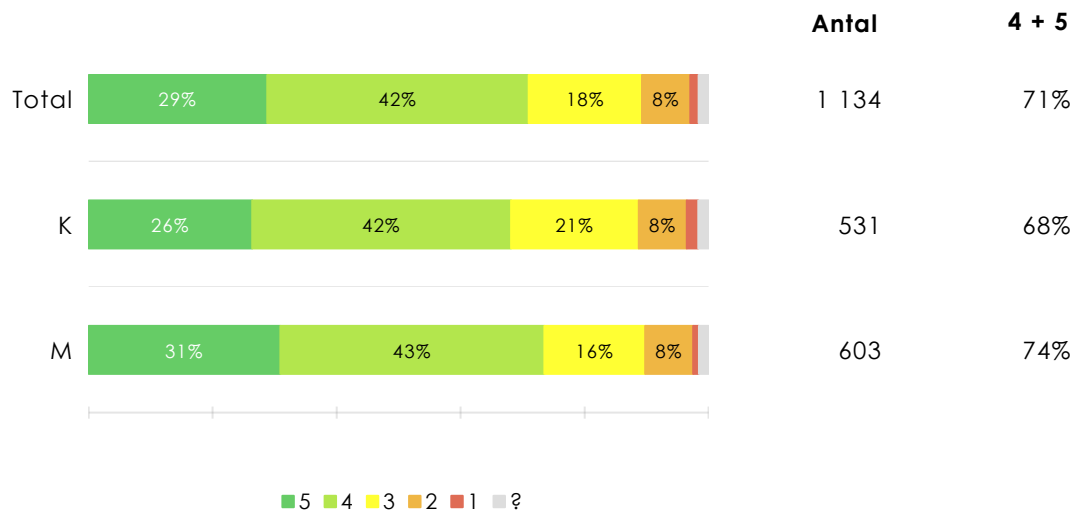

Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet? Ålder och region

Hur upplever du ditt nuvarande hälsotillstånd? *Kön*

Deltagarna svarade på en femgradig skala där 1 = Mycket dåligt och 5 = Mycket bra. De flesta upplever sitt hälsotillstånd som bra. Resultaten skiljer sig inte åt nämnvärt mellan olika undergrupper.

Hur upplever du ditt nuvarande hälsotillstånd? Ålder och region

